

Критерії оцінювання з біології для 7-9 класів НУШ

Нормативна основа: Наказ МОН України від 04.05.2026 №772 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», Наказ МОН України від 14.08.2026 №1427 «Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», Закон України «Про академічну доброчесність» та Закон України «Про повну загальну середню освіту» .

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
Початковий	1	Розпізнає та називає окремі біологічні об'єкти, явища, процеси за допомогою вчителя; відтворює найпростіші факти й терміни.	Виконує навчальні завдання лише за значної допомоги вчителя; має труднощі з розумінням інструкцій.	Виконує завдання лише з постійною допомогою вчителя; потребує пояснення кожного етапу роботи та контролю.	Виявляє значні труднощі у спілкуванні; потребує постійної допомоги вчителя для формулювання думки.	Уміння виявляються епізодично, лише за значної допомоги вчителя; учень часто припускається помилок.
	2	Відтворює окремі факти, поняття, ознаки біологічних об'єктів і процесів; розрізняє прості біологічні явища за зразком або з допомогою вчителя .	Виконує прості навчальні завдання за зразком або з частковою допомогою вчителя; відтворює основні біологічні поняття .	Виконує більшу частину завдань за зразком або після часткової допомоги вчителя .	За допомогою вчителя висловлює окремі думки щодо біологічних об'єктів і процесів; потребує підтримки в роботі в парі/групі .	Уміння виявляються періодично, у типових навчальних ситуаціях, переважно за допомогою вчителя .

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
	3	Відтворює основний зміст навчального матеріалу; називає характерні ознаки біологічних об'єктів і процесів; встановлює прості зв'язки між ними; класифікує об'єкти за заданою ознакою .	Виконує навчальні завдання за інструкцією; правильно застосовує набуті біологічні знання та вміння; може виконувати нескладні практичні завдання .	Самостійно планує та виконує навчальні завдання за зразком, застосовує біологічні знання у знайомих ситуаціях .	Висловлює прості судження з біології, відповідає на запитання, бере участь у діалозі та спільній діяльності .	Уміння виявляються достатньо часто, у знайомих навчальних ситуаціях; учень виконує завдання з частковою допомогою .
Середній	4	Відтворює окремі біологічні факти, терміни та поняття за допомогою вчителя; розпізнає основні об'єкти та явища живої природи .	Виконує навчальні завдання за зразком або за допомогою вчителя; виконує прості практичні завдання з допомогою .	Виконує навчальні завдання переважно за зразком, за детальною інструкцією та з постійною допомогою вчителя .	Висловлює думки переважно з допомогою вчителя; відповідає на запитання, потребує додаткових пояснень; бере участь у спільній діяльності за пропозицією вчителя .	Іноді виявляє навчальні вміння: виконує прості біологічні завдання за зразком, потребує постійної допомоги вчителя .
	5	Розуміє основний зміст навчального матеріалу, називає та описує окремі біологічні об'єкти й процеси;	Виконує навчальні завдання за запропонованим алгоритмом; застосовує знання для виконання типових завдань;	Виконує завдання за інструкцією та частково самостійно; за потреби звертається по допомогу та може	Висловлює власну думку щодо біологічних питань; бере участь у діалозі та обговоренні; співпрацює з	Нерегулярно, але досить часто демонструє необхідні вміння, виконує типові завдання з

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
		частково встановлює зв'язки між явищами .	частково пояснює результати спостережень .	виправляти помилки після підказки .	однокласниками під час виконання навчальних завдань .	незначною допомогою вчителя .
	6	Демонструє достатнє володіння основним навчальним матеріалом; правильно описує біологічні об'єкти, процеси та явища; встановлює прості причинно-наслідкові зв'язки .	Виконує типові навчальні та практичні завдання самостійно або з незначною допомогою; застосовує знання в стандартних ситуаціях .	Розуміє та пояснює виконує репродуктивні види діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно .	Відповідає на запитання, веде діалог, працює в групі, виконуючи спільне завдання відповідно до визначених обов'язків .	Уміння виявляються систематично в типових ситуаціях, допускає окремі неточності .
Достатній	7	Самостійно відтворює основну частину навчального матеріалу, використовуючи необхідну термінологію; розкриває суть біологічних понять; порівнює біологічні об'єкти та явища .	Виконує репродуктивні й частково-пошукові види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя .	Самостійно виконує завдання за алгоритмом; діє переважно самостійно, але може звертатися по допомогу у складних ситуаціях .	Співпрацює в групі, виконуючи дослідницькі завдання; висловлює та аргументує окремі думки .	Уміння виявляються досить часто, учень володіє знаннями на рівні вимог, допускаючи неточності .

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
	8	Самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені запитання; порівнює біологічні об'єкти, явища і процеси, встановлює відмінності між ними; пояснює причинно-наслідкові зв'язки .	Виконує окремі пошукові, дослідницькі та творчі дії; розв'язує проблемні ситуації відомими способами під керівництвом вчителя .	Активно співпрацює з іншими, визначає свої завдання в груповій дослідницькій діяльності; діє самостійно .	Відповідає на запитання, доповнює думку / відповіді однокласників; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання .	Уміння виявляються стійко та систематично, учень відповідає вимогам рівня .
	9	Вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання; аналізує інформацію, за допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові біологічні задачі .	Застосовує знання в стандартних та дещо змінених ситуаціях; виправляє помилки; виконує прості біологічні дослідження та пояснює їх результати .	Самостійно планує та виконує навчальні завдання в знайомих ситуаціях; за потреби звертається по консультацію .	Виявляє емоційно-ціннісне ставлення до живої природи; бере участь у дискусіях з біологічних питань .	Уміння виявляються регулярно, учень правильно застосовує знання в різних ситуаціях .

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
Високий	10	Логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах програми; розкриває суть біологічних явищ, процесів; дає порівняльну характеристику біологічним об'єктам і явищам з визначенням подібності й відмінності .	Аналізує, систематизує, узагальнює, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях .	Планує та здійснює дослідницьку діяльність самостійно, висуває гіпотези .	Аргументовано відстоює особисту позицію в дискусіях, презентує результати власних досліджень .	Уміння виявляються систематично, учень демонструє творчий підхід до виконання завдань .
	11	Виявляє міцні й глибокі знання з біології у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності живої природи, пояснює прикладами з власних спостережень .	Дає порівняльну характеристику біологічним явищам з поясненням причин подібностей й відмінностей; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; визначає можливості практичного застосування	Повністю самостійний у виконанні завдань, проявляє ініціативу в розв'язанні проблемних питань .	Виявляє переконання і активно проявляє ціннісні орієнтації; бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань .	Уміння виявляються стабільно, учень глибоко розуміє матеріал і вміє застосовувати знання на практиці .

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
			результатів дослідження .			
	12	Виявляє системні знання з біології, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує біологічні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них .	Використовує знання з інших предметів для виконання ускладнених завдань; знаходить та використовує додаткові джерела інформації; виокремлює проблему і визначає шляхи її розв'язання; створює новий продукт (проект, дослідження, модель) .	Повністю самостійний, ініціативний, здатний до самооцінювання та рефлексії власної діяльності .	Аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, бере участь у дискусіях, приймає рішення .	Уміння виявляються стабільно високому рівні, учень демонструє здатність до переносу знань у нову, нестандартну ситуацію .

Додаткові положення відповідно до нормативних документів :

- **Академічна доброчесність:** Порушення (плагіат, списування, фабрикація даних) фіксуються, до учнів застосовуються заходи згідно із Законом України «Про академічну доброчесність».
- **Врахування поведінки:** Поведінка, дисциплінованість, старанність, темп роботи та інші особистісні характеристики учня не є підставою для визначення оцінки з біології .
- **Учні з ООП:** Критерії адаптуються з урахуванням особливих освітніх потреб учнів.